

hele Landet rundt, og jeg skulde feile meget, om den ikke paa enkelte Steder var indført som Kirkepsalmebog. Alt, hvad Kirkecommissionen gjorde i denne Sag, var kun at udtale, at hvor Præst og Menighed kunde blive enige derom, burde de have Lov til at bruge denne Psalmebog, men et saadant Wiisdomsord kunde man virkelig faae uden at nedsætte en Commission. Jeg troer, at denne Psalmebog ligeoverfor den evangelist-christelige vel vilde have vidst at gjøre sig gjældende, vidst at blive brugt i Landet, hvadenten Kirkecommissionen havde udtalt sig derfor eller ikke, og hvadenten overhovedet en Kirkecommission havde været til eller ikke. Dernæst sagde den høitærede Minister, at det Næste, Kirkecommissionen havde udrettet, var Loven om Sognebaandets Løsning, men heller ikke her er jeg saa heldig at kunne give den høitagtede Cultusminister Medhold. Den Minister, som nedsatte Commissionen, og som modtog dennes Arbeide, forelagde ikke derefter noget Forslag til en Lov om Sognebaandets Løsning, men jeg holder mig ligefrem overbeviist om, at den Minister, der kom efter ham, og som forelagde en saadan Lov, vilde have forelagt den dengang, om end ikke Commissionens Arbeide havde foreligget; thi den hele Sag stod da saaledes, at den ikke lod sig styde længere ud. Den var udfødt saalænge ved en ubegribelig Modstand fra Geistlighedens Side, og den var dengang saamoden, at man ikke vilde have formaaet at holde den længere tilbage, selv om Kirkecommissionen ikke havde været saa god at høre sig for, at en saadan Frihed burde indføres. Jeg kan derfor ikke tillægge denne Commission nogen som helst Fortjeneste af, at vi fik Loven om Sognebaandets Løsning. — Dernæst omtalte den høitagtede Cultusminister, at det ogsaa skulde være at tillægge denne Commission som Fortjeneste, at vi ved kongelig Anordning havde faaet Tilladelse for dem, som løse Sognebaand, til at bruge deres Sognekirke. Jeg er overbeviist om, at Rigsdagen ikke vil takke Commissionen, dersom det er den, der har bevirket, at denne Tilladelse blev givet ved kongelig Anordning; thi det har lidt nok lydt her i Folkethinget, at man troede, det var et Obergreb ligeoverfor den

lovgivende Magt, at dette var skeet. Dersom det altsaa skal tillægges Commissionen, at denne Sag er bleven ordnet ved kongelig Anordning, troer jeg, det maa være en Grund mere til, at Rigsdagen bør sørge for, at en lignende ny Commission ikke faaer Leilighed til at dømme om, hvad der hører under Rigsdagen, og hvad der kan afgjøres ved kongelig Anordning. — Endelig nævnte den høitagtede Minister som det Fjerde, at man kunde tillægge Kirkecommissionen det Lovforslag, som blev forelagt i sidste Samling om Frimenigheder, men her er jeg virkelig i Forlegenhed, thi det skulde undre mig meget, om ikke Fleertallet af denne Commission, hvis den Sag var kommen saa tidligt frem, at den kunde være forelagt den, med Hænder og Fødder havde sat sig imod en saadan Frimenighedslov, og jeg troer ikke at feile, naar jeg siger, at Fleertallet af de Mænd, hvoraf denne Commission bestod, endnu i dette Øieblik vilde erklære sig imod en saadan Lov. Hvis den høitagtede Minister mener, at det, at Commissionen kan antages at være imod en saadan Lov, er stikket til at fremme den i Rigsdagen, — og det er den eneste Maade, hvorpaa jeg kan opfatte hans Udtalelse i saa Henseende, — saa forstaaer jeg, at han ønsker en saadan Commission nedsat, og jeg indrømmer, at det er muligt, at netop dette kunde styrke Sagen i Danmarks Rigsdag; men jeg har ikke troet, at det var den Betragtning, den høitagtede Minister vilde gjøre gjældende. Kirkecommissionen bestilte jo imidlertid ogsaa mere end netop det, den høitagtede Cultusminister omtalte, og jeg skal saaledes nævne nogle Sager, som den ogsaa havde for og tog Beslutning i. Den gjorde Indstilling om Oprettelse af Menighedsraad, og man har forsøgt saadanne her i Landet, men jeg vil spørge det ærede Thing, om det har viist sig, at de lade sig gjennemføre her, eller at man ved denne Tilskyndelse til Oprettelsen af Menighedsraad har truffet den danske Folkekirkens Mening? Jeg troer det ikke; jeg troer, at Erfaringen har viist, at disse Menighedsraad ere forsvundne omtrent ligesaa hurtigt, som de ere blevne til. — Der var en anden Sag, som Commissionen udtalte sig om, og som den virkelig vilde have haft Fortjeneste af, dersom den vedkommende